

PROGRAM PROFILAKTYKI NA ROK SZKOLNY 2011/2012

GIMNAZJUM NR 123 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI I ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI

IM. JANA PAWEŁA II

UL. STRUMYKOWA 21 W WARSZAWIE

*„Do was, do was należy położyć zdecydowaną zaporę demoralizacji
- zaporę tym wadom społecznym,
których ja tu nie będę nazywał po imieniu, ale o których wy sami doskonale wiecie.
Musicie od siebie wymagać, nawet gdyby inni od was nie wymagali..”*

Jan Paweł II

Podstawy programu

Program profilaktyki został utworzony w oparciu o:

1. Diagnozę środowiska wychowawczego i potrzeby z tej diagnozy wynikające.
2. Program wychowawczy szkoły.
3. Uwarunkowania prawne związane z procesem wychowania i profilaktyki:
 - Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02.04.1997r. (art.72);
 - Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20.11.1989r. (art. 3, ust. 1; art. 19 i art. 33);
 - Ustawa o systemie oświaty z dnia 07.09.1991r. (Dz. U. 1996, nr 67, poz. 329, z późniejszymi zmianami);
 - Rozporządzenie MENiS z dnia 26.02.2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2002, nr 51, poz. 458);
 - Rozporządzenie MENiS z dnia 31.01.2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. 2002, nr 10, poz. 96);
 - Rozporządzenie MEN z dnia 17.11. 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach i szkołach;
 - Rozporządzenie MEN z dnia 17.11. 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych w tym publicznych poradni specjalistycznych ;
 - Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19.08.1994r. (Dz. U. 1994, nr 111);

- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 09.11.1995r. (Dz. U. 1996, nr 10, poz. 55, art. 3);
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi z dnia 26.10.1982r. (Dz. U. 1982, nr 113, poz. 732) oraz nowelizacja z dnia 27.04.2001r. (Dz. U. 2002, nr 60, poz. 610);
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 10.07.2005 r.
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31.01.2003r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. 2003, nr 26, poz. 226) – na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24.04.1997r (art. 9 ust. 4).
- Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka z dnia 06.01. 2006roku

I. Założenia ogólne programu

1. Szkolny program profilaktyki jest dokumentem, który uzupełnia szkolny program wychowawczy w realizacji podstawowego zadania szkoły, jakim jest wspomaganie ucznia w jego wszechstronnym rozwoju, ku pełnej dojrzałości psychofizycznej.
2. Zgodnie z definicją i ideą profilaktyki program nasz zawiera działania ukierunkowane na:
 - *wzmacnianie czynników chroniących* – inicjowanie i wspieranie tych edukacyjnych i wychowawczych oddziaływań szkoły, których efektem jest harmonijny rozwój wszystkich potencjałów ucznia w sferze osobowości, intelektu, równowagi emocjonalnej oraz relacji z rówieśnikami i dorosłymi;
 - *eliminację czynników ryzyka* – ograniczanie i likwidowanie czynników blokujących prawidłowy rozwój i zaburzających zdrowy styl życia, a także opóźniających lub uniemożliwiających osiągnięcie celów życiowych.
3. Formułując zadania i kierunek oddziaływań zapobiegawczych, postawiliśmy sobie za cel kształtowanie konkretnych umiejętności niezbędnych do pełnego rozwoju osobowego naszych uczniów:
 - *umiejętności interpersonalnych* – określających zdolność i jakość kontaktu z otoczeniem;
 - *umiejętności intrapersonalnych* – obejmujących poznanie i wykorzystanie własnych emocji, potrzeb, zdolności i umiejętności do samokontroli;
 - *umiejętności uczenia się* – przyswajania, zapamiętywania, analizowania i odtwarzania treści edukacyjnych zgodnie z naturalnymi predyspozycjami i dominującym typem inteligencji.

4. W planowaniu i doborze oddziaływań profilaktycznych uwzględniliśmy prawidłowości okresu dojrzewania, w jakim znajduje się młodzież gimnazjalna. Uczniowie przeżywają trudny okres adolescencji, bezradności i buntu. Kształtuje się ich osobowość, poczucie własnej tożsamości i autonomii. To stawia z kolei przed nami trudne zadanie. Pragniemy bowiem pomóc młodzieży w spokojnym budowaniu przyszłości tak, aby społecznie akceptowane wzorce były dla niej atrakcyjniejsze od tych patologicznych, destruktywnych, wyzwalających zachowania ryzykowne.
5. W naszym programie umieszczamy działania mające na celu wspieranie uczniów w zbudowaniu stabilnego poczucia własnej wartości. Dostarczamy konstruktywne i zdrowe sposoby osiągania życiowych celów oraz radzenia sobie z silnymi i trudnymi emocjami. Zaspokajamy typowe dla wieku potrzeby. Zapewniamy także bezpieczne ramy do szukania własnych wzorców i kształtowania zachowań opartych o dopiero formującą się hierarchię wartości.
6. Szkolny program profilaktyki realizowany będzie w oparciu o pierwszo- i drugorzędowe strategie profilaktyczne.
 - Profilaktyka I stopnia
 - obejmuje działania wspomagające intelektualny, emocjonalny i społeczny rozwój ucznia;
 - będzie nią objęta młodzież gimnazjalna na wszystkich poziomach nauczania, stosownie do jej wieku i potrzeb.
 - Profilaktyka II stopnia
 - dotyczy działań ograniczających głębokość i czas trwania zaburzeń rozwoju oraz umożliwiających uczniom wycofanie się z podejmowanych zachowań ryzykownych;
 - adresowana jest do uczniów z grupy podwyższonego ryzyka.

Nasze oddziaływania będą zatem dotyczyły:

- *zagrożeń wewnętrznych* (deficyty intelektualne, emocjonalne, duchowe i społeczne),
- *zagrożeń zewnętrznych* (palenie papierosów, spożywanie napojów alkoholowych, zażywanie środków psychoaktywnych, zachowania agresywne, wagarowanie, grupy dysfunkcyjne), którym uczeń niejednokrotnie ulega, aby poradzić sobie z deficytami wewnętrznymi.

7. W programie przewidziano zastosowanie czterech strategii:

- *informacyjnej* – dostarczanie informacji na temat skutków zachowań ryzykownych;
- *edukacyjnej* – rozwijanie umiejętności psychologicznych i społecznych;
- *działań alternatywnych* – stworzenie możliwości angażowania się w działalność pozytywną (np. zajęcia pozalekcyjne, rozwijanie zainteresowań);
- *wczesnej interwencji* – pomoc osobom mającym trudności w rozwiązywaniu problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych.

II. Diagnoza środowiska

1. Program profilaktyki został opracowany w oparciu o diagnozę środowiska szkolnego określającą rzeczywiste problemy dotyczących naszej młodzieży, wymagające podjęcia działań zapobiegawczych lub naprawczych.

Zarówno uczniowie, jak i nauczyciele i rodzice wskazująca następujące problemy, konieczne do omawiania z uczniami:

- wagarzy,
- brak motywacji do nauki i trudności edukacyjne,
- spędzanie czasu wolnego bez kontroli rodziców i opiekunów,

- trudności w nawiązywaniu prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi,
 - podatność na wpływy rówieśników, nieumiejętność odmawiania,
 - trudności w panowaniu nad emocjami, wszystkie formy agresji,
 - zjawisko cyberprzemocy,
 - eksperymentowanie z papierosami i innymi środkami psychoaktywnymi,
 - podatność na uzależnienie od komputera i gier komputerowych,
2. Zagadnienia wskazane do realizacji na lekcjach wychowawczych lub warsztatach profilaktycznych to:
- rozwiązywanie konfliktów;
 - radzenie sobie z presją grupy – sztuka odmawiania;
 - sekty;
 - agresja i przemoc w zachowaniach rówieśniczych;
 - koleżeństwo, miłość, przyjaźń;
 - metody skutecznego uczenia się;
 - seksualność w życiu człowieka;
 - spędzanie wolnego czasu;
 - wartości współczesnego człowieka;
 - świat mediów
 - zagrożenia uzależnieniami;

III. Założenia pracy profilaktycznej

- Budowanie poczucia bezpieczeństwa uczniów przez oparcie ich kontaktów z nauczycielami na otwartości, bliskości i zaufaniu.
- Rzeczywiste respektowanie podmiotowości każdego ucznia w społeczności szkolnej.
- Dostarczanie młodym ludziom pozytywnych wzorców zachowania.
- Uczucie dawania sobie rady z problemami emocjonalnymi.
- Stosowanie aktywizujących metod nauczania i wychowania oraz zespołowych form pracy.
- Konsekwentne przestrzeganie Wewnętrznej Systemu Oceniania.
- Wspomaganie samorządności uczniów.
- Zapewnienie pomocy psychologicznej i indywidualnej opieki wychowawczej uczniom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych.
- Organizacja zajęć dodatkowych rozwijających zainteresowania i umożliwiających pożyteczne spędzanie czasu wolnego.
- Umożliwianie młodzieży udziału w życiu kulturalnym środowiska lokalnego i kraju.
- Współpraca z rodzicami uczniów oraz instytucjami i organizacjami zajmującymi się dzieckiem.
- Wspomaganie kadry pedagogicznej w doskonaleniu umiejętności wychowawczych.

IV. Realizatorzy szkolnego programu profilaktyki

1. Wychowawca klasy

- dokonuje diagnozy klasy w celu zaplanowania oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych;
- prowadzi lekcje wychowawcze zgodnie z opracowaną na początku roku szkolnego tematyką uwzględniającą zagadnienia zawarte w szkolnym programie profilaktyki;
- każdorazowo reaguje na dostrzeżone pozytywne i negatywne zachowania uczniów;
- indywidualnie rozmawia z wychowankami sprawującymi trudności wychowawcze diagnozując przyczyny niewłaściwych zachowań w celu zaplanowania odpowiednich oddziaływań;
- współorganizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną swoim uczniom;
- zaprasza do klasy pedagogów lub innych specjalistów do prowadzenia zajęć wychowawczych;
- analizuje wyniki nauczania i frekwencję uczniów na zajęciach szkolnych;
- kontaktuje się z rodzicami i prawnymi opiekunami uczniów poprzez zebrania oraz indywidualne spotkania na terenie szkoły, kontakt telefoniczny, korespondencję w formie listu, wpisu informacji do dzienniczka ucznia lub do e-dziennika,
- bierze udział w pracach zespołów wychowawczych analizując zachowania uczniów podejmujących zachowania ryzykowne;
- ustala ocenę zachowania po konsultacji z uczniami i innymi nauczycielami uwzględniając punktowy system oceniania zachowania.

2. Nauczyciele

- wspomagają wychowawców w systematycznych oddziaływaniach wychowawczo-profilaktycznych prowadzonych w ramach zajęć obowiązkowych i dodatkowych;
- wprowadzają do tematyki swoich przedmiotów elementy programu profilaktyki;
- współpracują z wychowawcami, pedagogami i psychologiem pracującymi w szkole w celu wspólnego diagnozowania i naprawiania niepożądanych zachowań uczniów;
- stwarzają uczniom atmosferę i warunki pracy sprzyjające pokonywaniu trudności i niezbędne do prawidłowego rozwoju.

3. Specjaliści szkolni

- współpracują z nauczycielami i zespołami wychowawczymi w podejmowaniu działań o charakterze profilaktycznym;
- diagnozują środowisko i określają potrzeby poszczególnych uczniów
- kierują uczniów z deficytami rozwojowymi do poradni specjalistycznych;
- prowadzą indywidualne rozmowy z wychowawcami, wychowankami, rodzicami;
- współpracują z rodzicami, włączają ich w rozwiązywanie problemów wychowawczych;
- biorą czynny udział w naradach i pracach zespołów wychowawczych;
- prowadzą zajęcia wychowawcze i profilaktyczne w klasach lub z grupami uczniów;
- współpracują z instytucjami i organizacjami podejmującymi działania na rzecz dzieci i rodzin;
- opracowują i przeprowadzają ankiety dotyczące problemów wychowawczych w szkole;
- planują działania profilaktyczne na bieżący rok szkolny
- informują Radę Pedagogiczną o podejmowanych działaniach wychowawczych i profilaktycznych.

4. Nauczyciel prowadzący zajęcia z „Wychowanie do życia w rodzinie”

- uczy umiejętności poznawania siebie, samoakceptacji;
- buduje więzi osobowe – koleżeństwo, przyjaźń, miłość;
- przygotowuje ucznia do pełnienia ról małżeńskich i rodzicielskich poprzez odkrywanie i akceptowanie swojej płciowości;
- prowadzi profilaktykę HIV/ AIDS i chorób przenoszonych drogą płciową;
- uczy odpowiedzialnego rodzicielstwa i umiejętności komunikacji w małżeństwie i rodzinie.

5. Zespół wychowawczy

- zapoznaje się z trudnościami wychowawczymi uczniów i ich sytuacją rodzinną;
- wypracowuje wnioski o podjęcie działań naprawczych w odniesieniu do poszczególnych uczniów lub klasy;
- wspiera zespoły pomocy psychologiczno -pedagogicznej
- przedstawia wnioski na forum Rady Pedagogicznej;
- wspiera ucznia w przezwyciężaniu problemów osobistych i szkolnych.

6. Samorząd szkolny i Rzecznik Praw Ucznia

- składa wnioski o podjęcie działań wychowawczych wobec ucznia lub grupy uczniów;
- pomaga w organizowaniu działań profilaktycznych szkoły;
- konsultuje oddziaływania proponowane przez zespoły wychowawcze wobec uczniów łamiących regulaminy szkolne;
- jest współtwórcą procedur, regulaminów obejmujących tematykę wychowawczą i profilaktyczną realizowaną w naszej szkole;
- wskazuje zagrożenia i niebezpieczeństwa pojawiające się w szkole oraz możliwości ich usunięcia.

V. Instytucje i organizacje wspierające szkołę w podejmowaniu działań profilaktycznych

- Poradnie lekarskie specjalistyczne – opiekują się młodzieżą borykającą się z problemami zdrowotnymi.
- Policja i Straż Miejska – podejmują działania profilaktyczne (np. w formie prelekcji dotyczących ruchu drogowego, uzależnień, prawa karnego); interweniują w sprawach łamania prawa przez naszą młodzież;
- Sądy rodzinne i dla nieletnich – współpracują z kuratorami sądowymi ds. nieletnich i dorosłych; wydają orzeczenia o uczniach w sprawach karnych lub opiekuńczych.
- Poradnie psychologiczno - pedagogiczne przeprowadzają ogólne badania psychologiczne uczniów; wydają opinie i orzeczenia dotyczące zaburzeń w rozwoju emocjonalnym i intelektualnym uczniów; organizują zajęcia warsztatowe dla młodzieży, rodziców i nauczycieli, współpracują ze szkolnymi zespołami ppp.;
- Poradnie specjalistyczne – przeprowadzają diagnozę terapię uczniów problemami zdrowotnymi i psychicznymi, współpracują ze szkołą w oddziaływaniach na ucznia.

VI.

Cele i zadania

1. W oparciu o diagnozę problemów występujących w naszym gimnazjum ustaliliśmy priorytety oddziaływań profilaktycznych:

- wszechstronne wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych;
- rozwijanie różnorodnych form pomocy dla młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych;
- minimalizowanie zagrożeń związanych z problemami szkolnymi przez:
 - budowanie szkolnego środowiska wychowawczego kładąc główny nacisk na podmiotowe relacje między nauczycielem a uczniem,
 - rozwijanie umiejętności uczenia się;
- wczesne rozpoznanie i eliminacja zagrożeń;
- ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole;
- kształtowanie umiejętności życiowych ucznia;
- działania ukierunkowane na zmniejszenie zagrożeń związanych z dorastaniem;
- przekazywanie wiedzy o szkodliwości środków psychoaktywnych i kształtowanie prawidłowych postaw wobec używek;
- poszerzanie oferty zagospodarowania czasu wolnego młodzieży w godzinach pozalekcyjnych.

2. Działania szkoły zostały zróżnicowane ze względu na charakter odbiorcy i jego potrzeby.

A: *Dla grup niskiego ryzyka* przewidujemy prowadzenie profilaktyki pierwszorzędowej poprzez:

- kształtowanie umiejętności życiowych takich, jak:
 - podejmowanie decyzji,
 - rozwiązywanie problemów,
 - twórcze i krytyczne myślenie,

- skuteczne porozumiewanie się,
- empatia,
- asertywność i umiejętność odmawiania
- radzenie sobie z emocjami i stresem;
- wprowadzanie podmiotowości w relacjach między nauczycielem a uczniem;
- budowanie dobrej współpracy z rodzicami, włączanie ich do realizowania działań wychowawczych i profilaktycznych;
- pomoc uczniom mającym trudności w nauce poprzez:
 - diagnozę psychologiczno-pedagogiczną,
 - indywidualizację wymagań,
 - objęcie różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
 - zachęcanie do wzajemnej pomocy uczniowskiej;
- omawianie z uczniami i rodzicami problematyki związanej z uzależnieniami;
- tworzenie kół zainteresowań jako propozycji spędzania czasu wolnego;
- organizowanie zajęć sportowych;
- włączanie młodzieży w działalność społeczną w szkolnym Kole Wolontariusza i Ruchu Czystych Serc;
- zachęcanie młodzieży do udziału w konkursach szkolnych, dzielnicowych i ogólnokrajowych.

B: Dla grup podwyższonego ryzyka prowadzić będziemy działania z zakresu profilaktyki drugorzędowej poprzez:

- udział młodzieży zagrożonej w zajęciach socjoterapii i indywidualnych spotkaniach terapeutycznych na terenie szkoły i poza nią (np. świetlice środowiskowe);
- współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, kierowanie uczniów i rodziców na badania i terapię;
- ścisła współpraca z rodzicami;

- stosowanie strategii edukacyjnych i alternatyw – angażowanie młodzieży w działalność społeczną;
- współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Towarzystwem Przyjaciół Gimnazjum 123, Stowarzyszeniem dla Rodzin, dzielnicowymi świetlicami środowiskowymi;
- współpraca z komendą miejską Policji i ze Strażą Miejską.

VII. Formy realizacji zadań profilaktycznych

1. Prowadzenie zajęć edukacyjnych i wychowawczych w szkole i poza nią w formie:

- pogadanek dla uczniów i rodziców, - warsztatów dla uczniów, - grupy wsparcia dla rodziców, - konkursów, - wystaw, - gazetek szkolnych, - imprez klasowych i szkolnych,	- wycieczek i „zielonych szkół, - lekcji muzealnych, - zajęć socjoterapeutycznych, - zajęć terapii pedagogicznej, - zajęć wyrównawczych, - obozów socjoterapeutycznych,

2. Zapraszanie na spotkania z uczniami i rodzicami specjalistów szkolnych i pozaszkolnych:

- psychologa, - pedagoga, - socjoterapeutę, - funkcjonariusza Policji	- funkcjonariusza Straży Miejskiej, - lekarza lub pielęgniarkę szkolną, - terapeutę uzależnień.

3. Organizowanie różnorodnej i ciekawej oferty spędzania czasu wolnego na terenie szkoły i poza nią – m.in. takiej, jak:
 - koła zainteresowań,
 - Klub Olimpijczyka
 - Szkolny Klub Wolontariusza
 - zajęcia sportowe,

4. Aktywne włączanie rodziców do działań na rzecz realizacji programu poprzez:
 - kontakty z wychowawcą i pedagogiem,
 - pracę w Radzie Rodziców,
 - włączanie rodziców do organizacji imprez klasowych i szkolnych,
 - zapraszanie na wycieczki,
 - organizowanie pogadanek, spotkań ze specjalistami.

5. Doskonalenie i doksztalcanie nauczycieli i wychowawców z zakresu profilaktyki uzależnień i umiejętności wychowawczych.

6. Indywidualna praca wychowawcza i profilaktyczna z uczniami sprawiającymi problemy, podejmującymi zachowania zagrażające prawidłowemu rozwojowi poprzez:
 - spotkania ze specjalistami,
 - kierowanie na badania specjalistyczne,
 - zajęcia socjoterapeutyczne,

7. Współpraca z poradniami psychologicznym i rodzinnymi, świetlicami terapeutycznymi i środowiskowymi oraz ośrodkami socjoterapii, a także innymi instytucjami pomocnymi w dokonaniu kompleksowej diagnozy i podjęciu odpowiednich oddziaływań profilaktycznych i terapeutycznych.

VIII. Sposób realizacji celów

- Zagadnienia z profilaktyki są w naszym gimnazjum realizowane w cyklu trzyletnim.
- Wyodrębniliśmy cztery główne bloki tematyczne zawierające komplet celów oddziaływań profilaktycznych oraz opis sposobów i form ich realizacji na poszczególnych poziomach nauczania.
 1. *Profilaktyka uzależnień i propagowanie zdrowego stylu życia* – klasy I, II i III.
 2. *Kształtowanie osobistych i społecznych umiejętności życiowych. Wychowanie bez przemocy* – klasy I.
 3. *Nauczanie bez porażek* – klasy II.
 4. *Bezpieczne dorastanie* – klasy III.
- Jednocześnie zostawiamy wychowawcom możliwość dobierania tematów i zadań z innych poziomów, jeżeli wymaga tego sytuacja ucznia lub klasy (czy jej części).

Profilaktyka uzależnień i propagowanie zdrowego stylu życia

Zadania do realizacji

- 1) Dostarczanie wiedzy o konsekwencjach używania środków psychoaktywnych (nikotyny, alkoholu, narkotyków).
- 2) Przekazywanie wiedzy o przyczynach i mechanizmach uzależniania się.
- 3) Kształtowanie właściwych postaw wobec środków odurzających i woli życia bez używek.
- 4) Rozwijanie umiejętności sztuki odmawiania i zachowywania się w sposób asertywny.
- 5) Promowanie zdrowego stylu życia w zakresie prawidłowego odżywiania się, organizowania nauki i czasu wolnego oraz racjonalnego korzystania ze środków masowego przekazu.
- 6) Uczenie właściwego, bezpiecznego i zgodnego z prawem korzystania z komputera i Internetu
- 7) Dostarczanie wiedzy i kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem.

Klasy I

Cel główny	Zadania	Sposoby i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
<p>1. Dostarczanie wiedzy o konsekwencjach używania środków psychoaktywnych (ze szczególnym uwzględnieniem nikotyny). Ukazanie przyczyn i mechanizmów uzależnień.</p>	<p>- wyjaśnienie i omówienie zagadnień takich jak: środki psychoaktywne, leki, dopalacze i ich rodzaje, omówienie pojęć -uzależnienie, terapia, abstynencja; - przekazanie informacji o wpływie nikotyny na organizm młodego człowieka jego rozwój i sprawność intelektualną. - poznanie przyczyn palenia i niepalenia papierosów oraz sięgania po inne środki odurzające; - uświadomienie znaczenia presji rówieśników na decyzje jednostki; - zapoznanie z mechanizmem powstawania uzależnienia w wymiarze fizjologicznym i psychicznym.</p>	<p>- warsztaty profilaktyczne - godziny wychowawcze - apele porządkowe - wykorzystanie treści edukacyjnych na zajęciach przedmiotowych</p>	<p>-specjaliści szkolni i pozaszkolni, wychowawcy i nauczyciele.</p>

<p>2. Kształtowanie właściwych postaw wobec środków odurzających i woli życia bez używek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie akceptowanej społecznie postawy wobec negatywnych zjawisk obserwowanych w środowisku; - uczenie umiejętności skutecznego odmawiania; - kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych osób; - ćwiczenie właściwych reakcji na zachowania rówieśników zagrażające zdrowiu, - zapoznanie z Procedurami postępowania w sytuacjach kryzysowych oraz zagrożenia demoralizacją i przestępczością nieletnich; 	<ul style="list-style-type: none"> - dyskusje na lekcjach wychowawczych; - apele porządkowe, - włączenie do działań antynikotynowych samorządu uczniowskiego – konkursy, akcje, projekty - współpraca z rodzicami w przekazywaniu treści, postaw i umiejętności związanych z obroną przed uzależnieniem – spotkania z rodzicami, „Akademia dla rodziców” 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy; - członkowie komisji; - pedagodzy; - opiekunowie samorządu szkolnego
<p>3. Promowanie zdrowego stylu życia (szczególnie w zakresie organizowania nauki i czasu wolnego).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przekazanie informacji na temat zachowań zgodnych z zasadami higieny i potrzebami dorastającego organizmu: <ul style="list-style-type: none"> • higiena osobista, • higiena miejsca pracy i wypoczynku, • aktywność ruchowa i inne formy spędzania czasu wolnego, • higiena psychiczna; 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki, dyskusje, wymiana doświadczeń na godzinach wychowawczych; - spotkanie z lekarzem lub pielęgniarką; - organizowanie zajęć pozalekcyjnych edukacyjnych, sportowych i działań o charakterze społecznym – np.: <ul style="list-style-type: none"> • sesje socjoterapeutyczne, 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy; - lekarz lub pielęgniarka; - psycholog; - pedagodzy. - nauczyciele; - rodzice;

	<p>- kształtowanie umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określania swoich możliwości dotyczących tempa pracy i długości wysiłku umysłowego, • planowania i organizacji odrabiania lekcji i samokształcenia, • autorelaksu, pozbywania się napięć; <p>- rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań uczniów jako alternatywy nudy i nieefektywnego zagospodarowania czasu wolnego;</p> <p>- wspomaganie młodzieży z nieprawidłowymi nawykami w zakresie planowania nauki i odpoczynku, ze szczególnym uwzględnieniem czasu i sposobu korzystania z komputera i Internetu;</p> <p>- dostarczenie wiedzy o odpowiedzialności prawnej za umieszczanie treści w Sieci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia wyrównawcze, • pomoc koleżeńska, • kierowanie na zajęcia pozaszkolne; <p>- udzielanie rodzicom wsparcia (porad, wskazówek).</p> <p>- włączanie rodziców w proces kształtowania u dzieci postaw i zachowań zgodnych ze zdrowym stylem życia.</p>	
--	--	---	--

Klasy II

Cel główny	Zadania	Sposoby i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
<p>1. Dostarczanie wiedzy o konsekwencjach używania środków psychoaktywnych (ze szczególnym uwzględnieniem alkoholu). Ukazanie przyczyn i mechanizmu uzależnienia od alkoholu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przypomnienie i omówienie zagadnień takich, jak: środki psychoaktywne i ich rodzaje, uzależnienia, terapia, abstynencja; - przekazanie informacji o wpływie alkoholu na fizjologię, psychikę i sprawność intelektualną człowieka; - wskazanie wpływu uzależnienia od alkoholu na funkcjonowanie w domu, szkole i pracy – problem zaburzeń zachowania i agresji; - omówienie społecznego aspektu choroby alkoholowej, problemu współuzależnienia i prawidłowych postaw wobec osób chorych; - zapoznanie młodzieży z formami pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, podanie adresów i telefonów poradni. - poznanie przyczyn picia alkoholu i sięgania po inne środki odurzające; 	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty profilaktyczne - godziny wychowawcze - apele porządkowe - spotkanie z lekarzem, pielęgniarką, innymi zaproszonymi specjalistami. 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciele - specjaliści szkolni i pozaszkolni,.

<p>2. Kształtowanie właściwych postaw wobec środków odurzających i woli życia bez używek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie znaczenia presji środowiska, panującej mody i zmieniającej się obyczajowości na decyzje jednostki; - wskazanie zagrożeń związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych na imprezach, dyskotekach; - zaznajomienie z: <ul style="list-style-type: none"> • mechanizmem powstawania uzależnień w wymiarze fizjologicznym i psychicznym, • podatnością młodego organizmu na alkohol, • długą i trudną terapią. - rozwijanie akceptowanej społecznie postawy wobec negatywnych zjawisk obserwowanych w środowisku; - uczenie umiejętności skutecznego odmawiania; - kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych; - ćwiczenie właściwych reakcji na zagrażające zdrowiu zachowania rówieśników; 	<ul style="list-style-type: none"> - dyskusje na godzinach wychowawczych; - włączanie rodziców w proces przekazywania treści, postaw i umiejętności związanych z ochroną przed uzależnieniem; - włączanie samorządu uczniowskiego i innych grup młodzieżowych do 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy; - pedagodzy; - psycholog; - socjoterapeuta; - opiekunowie samorządu i grup młodzieżowych.
---	--	---	---

<p>3. Promowanie zdrowego stylu życia (szczególnie w zakresie korzystania z komputera i środków masowego przekazu).</p>	<p>- pomoc młodzieży z rodzin zagrożonych lub dotkniętych chorobą alkoholową.</p> <p>- zapoznanie z Procedurami postępowania w sytuacjach kryzysowych oraz zagrożenia demoralizacją i przestępczością nieletnich;</p> <p>- przekazanie informacji na temat zachowań zgodnych z zasadami higieny i potrzebami dorastającego organizmu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ilość czasu spędzana przed komputerem i telewizorem, • dobór programów komputerowych i telewizyjnych, • głośność i jakość muzyki; <p>- omówienie pozytywnego i negatywnego wpływu</p>	<p>propagowania postawy abstynencji;</p> <p>- objęcie dzieci i rodziców opieką socjalną, psychologiczną i terapeutyczną, kierowanie do poradni specjalistycznych;</p> <p>- kierowanie uczniów na zajęcia pozalekcyjne w pozaszkolnych świetlicach środowiskowych;</p> <p>- angażowanie do działalności społecznej na terenie szkoły i poza nią.</p> <p>- problematyka godzin wychowawczych;</p> <p>- dyskusje, pogadanki, wymiana poglądów;</p> <p>- spotkania z pedagogiem, psychologiem, lub specjalistami pozaszkolnymi</p> <p>- wykorzystanie treści edukacyjnych na zajęciach przedmiotowych;</p>	<p>- wychowawcy;</p> <p>- pedagodzy;</p> <p>- psycholog;</p> <p>- nauczyciele;</p> <p>- rodzice.</p>
---	---	--	--

	<p>mediów na wiedzę i psychikę człowieka;</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówienie wpływu środków masowego przekazu na styl życia i hierarchię wartości; - omówienie wpływu niektórych gier komputerowych i programów telewizyjnych na zachowania agresywne i wzrost przemocy w środowisku młodzieżowym; - wskazanie na manipulacyjną funkcję reklamy; - kształtowanie umiejętności: <ul style="list-style-type: none"> • samokształcenia przez media (komputer, prasę, telewizję), • świadomego i krytycznego doboru programów i prasy; - budzenie wrażliwości estetycznej, uwrażliwianie na różne formy przekazu; - dostarczenie wiedzy o odpowiedzialności prawnej za umieszczanie treści w Sieci. 	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania i zebrania z rodzicami. - włączanie rodziców w proces kształtowania u dzieci postaw i zachowań zgodnych ze zdrowym stylem życia. 	
--	--	---	--

Klasy III

Cel główny	Zadania	Sposoby i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
<p>1. Utrwalanie wiedzy o konsekwencjach używania środków psychoaktywnych (ze szczególnym uwzględnieniem narkotyków, dopalaczy i nadużywania leków). Ukazanie przyczyn i mechanizmu uzależnienia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przypomnienie i omówienie zagadnień takich, jak: środki psychoaktywne i ich rodzaje, uzależnienie, terapia, abstynencja; - przekazanie informacji o wpływie narkotyków na fizjologię i psychikę człowieka oraz jego sprawność intelektualną; - wskazanie wpływu uzależnienia od narkotyków na funkcjonowanie w domu i pracy – problem zaburzeń zachowania i agresji, AIDS; - omówienie kosztów społecznych uzależnienia; - omówienie prawidłowych postaw wobec osób chorych; - zapoznanie młodzieży z formami pomocy osobom uzależnionym od narkotyków oraz nosicielom wirusa HIV i chorym na AIDS, podanie adresów i telefonów poradni. 	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty z pedagogiem i psychologiem, - tematyka godzin wychowawczych; - spotkania ze specjalistami, - wykorzystanie treści przedmiotowych do kształtowania prawidłowych postaw, 	<ul style="list-style-type: none"> - pedagodzy; - psycholog; - wychowawca - nauczyciele

<p>2. Kształtowanie właściwych postaw wobec środków odurzających i woli życia bez używek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznanie przyczyn brania narkotyków i sięgania po inne środki odurzające; - uświadomienie znaczenia presji środowiska, panującej mody i zmieniającej się obyczajowości na decyzje jednostki; - ukazanie wpływu narkotyków na problemy w domu i szkole, osłabienie samokontroli; - wskazanie zagrożeń związanych z braniem narkotyków na imprezach, dyskotekach; - zwrócenie uwagi na: <ul style="list-style-type: none"> • mechanizmem powstawania uzależnień w wymiarze fizjologicznym i psychicznym, • podatność młodego organizmu na substancje psychoaktywne, • długą i trudną terapią. - rozwijanie akceptowanej społecznie postawy wobec negatywnych zjawisk obserwowanych w środowisku; - uczenie umiejętności skutecznego odmawiania; - kształtowanie postawy odpowiedzialności za 	<ul style="list-style-type: none"> - dyskusje na godzinach wychowawczych; - włączanie rodziców w proces przekazywania treści, postaw i umiejętności związanych z ochroną 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy; - psycholog; - pedagodzy; - rodzice;
---	---	--	---

	<p>zdrowie swoje i innych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenie właściwych reakcji na zagrażające zdrowiu zachowania rówieśników; - pomoc młodzieży i jej rodzinom eksperymentującym ze środkami odurzającymi, - zapoznanie z Procedurami postępowania w sytuacjach kryzysowych oraz zagrożenia demoralizacją i przestępczością nieletnich; 	<p>przed uzależnieniem;</p> <ul style="list-style-type: none"> - włączanie samorządu uczniowskiego i innych grup młodzieżowych do propagowania postawy abstynencji od środków psychoaktywnych; - objęcie uczniów i rodziców opieką specjalistyczną – terapia na terenie poradni; - pomoc w zdiagnozowaniu i usuwaniu przyczyn zagrożenia; - zorganizowanie spotkania dla rodziców z pracownikiem ośrodka dla dzieci i młodzieży uzależnionej lub innym specjalistą; - współpraca z Policją i Strażą Miejską - apele porządkowe 	<ul style="list-style-type: none"> - opiekunowie samorządu i grup młodzieżowych; - funkcjonariusze Policji i Straży Miejskiej.
--	--	--	--

<p>3. Promowanie zdrowego stylu życia (szczególnie w zakresie prawidłowego odżywiania się).</p>	<p>- przekazanie informacji na temat zachowań zgodnych z zasadami higieny i potrzebami dorastającego organizmu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ilość i jakość pokarmów, • częstotliwość spożywania posiłków; <p>- zapoznanie z przyczynami powstawania, objawami i przebiegiem anoreksji i bulimii;</p> <p>- kształtowanie postawy świadomego dbania o swoją psychikę, szukania pomocy w trudnych sytuacjach;</p> <p>- włączenie rodziców w proces kształtowania u młodzieży postaw i zachowań zgodnych ze zdrowym stylem życia.</p>	<p>- pogadanki i dyskusje z psychologiem, pielęgniarką lub lekarzem;</p> <p>- tematyka godzin wychowawczych</p> <p>- spotkania i zebrania z rodzicami,</p>	<p>- pedagodzy;</p> <p>- psycholog;</p> <p>- wychowawcy</p> <p>- lekarz lub pielęgniarka.</p>
---	--	--	---

klasy I

Kształtowanie osobistych i społecznych umiejętności życiowych. Wychowanie bez przemocy.

Zadania do realizacji

- 1) Adaptacja uczniów do nowych warunków i nowego środowiska.
- 2) Kształtowanie umiejętności intrapersonalnych obejmujących poznanie i wykorzystanie własnych emocji, potrzeb, zdolności i umiejętności oraz samokontrolę.
- 3) Kształtowanie umiejętności interpersonalnych określających zdolności i jakość kontaktu z otoczeniem.
- 4) Ograniczanie zachowań agresywnych i przemocy pomiędzy uczniami.

Cel główny	Zadania	Sposoby i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
<p>1. Adaptacja uczniów do nowych warunków i w nowego środowiska – eliminowanie zjawiska alienacji, odrzucenia, powielania niewłaściwych wzorców .</p>	<p>- przekazanie informacji o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obecności w szkole klas integracyjnych, • prawach i obowiązkach uczniów, • WSO, • możliwości uczęszczania na zajęcia dodatkowe, • pomocy psychologiczno-pedagogicznej, • działalności samorządu szkolnego, Rzecznika Praw Ucznia; • zadaniach psychologa i pedagoga szkolnego • funkcjonujących w szkole Procedurach postępowania w sytuacjach kryzysowych oraz zagrożenia demoralizacją i przestępczością nieletnich; <p>- przygotowanie starszej młodzieży na przyjazne przyjęcie młodszych kolegów;</p> <p>- integrowanie zespołów integracyjnych z pozostałymi grupami klasowymi.</p>	<p>- tematyka godzin wychowawczych – zapoznanie z podstawowymi dokumentami i przepisami, omawianie ich;</p> <p>- organizowanie apeli na poszczególnych poziomach nauczania;</p> <p>- zapraszanie na spotkania z młodzieżą przedstawiciela Policji;</p> <p>- zajęcia i wyjazdy integrujące;</p> <p>- organizowanie imprez i uroczystości klasowych;</p> <p>- realizowanie programu własnego szkoły na zagospodarowanie godzin dodatkowych w klasach integracyjnych (ścieżki przedmiotowe).</p>	<p>- wychowawcy;</p> <p>- dyrekcja szkoły;</p> <p>- pedagodzy;</p> <p>- rodzice;</p> <p>- pedagodzy wspomagający.</p>

<p>2. Kształtowanie umiejętności intrapersonalnych.</p>	<p>- radzenie sobie z emocjami – rozpoznawanie emocji i ich właściwe przeżywanie;</p> <p>- kształtowanie w uczniach poczucia własnej wartości, akceptacji siebie;</p> <p>- rozwijanie w uczniach samoświadomości, budowanie podstaw do realnej oceny możliwości, potrzeb i umiejętności;</p> <p>- wdrażanie w umiejętność krytycznego myślenia i samodzielnego podejmowania decyzji;</p> <p>- kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne działanie;</p> <p>- wdrażanie w umiejętność radzenia sobie ze stresem, napięciem, niepowodzeniem.</p>	<p>- warsztaty profilaktyczne;</p> <p>- wzmacnianie nabytych umiejętności w codziennej pracy dydaktyczno-wychowawczej m .in. poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizę codziennych sytuacji z życia szkoły, • wyciszenie zachowań negatywnych a wzmacnianie pozytywnych; <p>- tematyka godzin wychowawczych</p> <p>- indywidualna i grupowa praca psychologa i pedagoga szkolnego</p> <p>- zajęcia socjoterapii</p>	<p>- psycholog;</p> <p>- pedagodzy;</p> <p>- wychowawcy;</p> <p>- nauczyciele.</p>
<p>3. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych.</p>	<p>- poruszanie tematyki dotyczącej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skutecznego porozumiewania się, • asertywnego odmawiania, wyrażania siebie i obrony swojego stanowiska, • umiejętności współdziałania i pracy w grupie, 	<p>- warsztaty profilaktyczne</p> <p>- dyskusje, pogadanki na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • godzinach wychowawczych, • socjoterapii <p>- indywidualne wsparcie specjalistów szkolnych</p>	<p>- psycholog;</p> <p>- pedagodzy;</p> <p>- wychowawcy;</p> <p>- socjoterapeuta;</p> <p>- pedagodzy wspomagający.</p>

<p>4. Zapobieganie agresji i przemocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywania sytuacji problemowych i konfliktowych (szukanie kompromisu, mediacje), • empatii, • tolerancji dla odmienności narodowych, kulturowych, wyznaniowych, światopoglądowych. <p>- zapoznanie uczniów z :</p> <ul style="list-style-type: none"> • prawami dziecka w oparciu o Konwencję Praw Dziecka, • prawami i obowiązkami ucznia w oparciu o Statut Szkoły, • przepisami prawnymi dotyczącymi odpowiedzialności karnej za przejawy agresji i przemocy wobec kolegów; <p>- tworzenie atmosfery przyjaznej i bezpiecznej nauki;</p> <p>- uświadamianie przyczyn zachowań agresywnych i zapoznanie uczniów ze sposobami</p>	<p>- tworzenie i przestrzeganie klasowych regulaminów zachowania się (zgodnych z WSO);</p> <p>- identyfikowanie we wczesnym stadium i rozładowywanie napięć pomiędzy uczniami;</p> <p>- otaczanie indywidualną opieką psychologiczną, pedagogiczną lub socjoterapeutyczną uczniów impulsywnych, nadpobudliwych;</p> <p>- kierowanie do poradni specjalistycznych uczniów stwarzających wyjątkowe</p>	<p>- wychowawcy;</p> <p>- psycholog;</p> <p>- nauczyciele;</p> <p>- pedagodzy;</p> <p>- socjoterapeuta.</p>
--	---	--	---

	<p>wyładowywania złości w sposób bezpieczny dla wszystkich;</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczenie właściwej oceny zachowań swoich i innych ludzi; - dokonanie krytycznej oceny zachowań naganych, nagradzanie zachowań alternatywnych - działanie koordynatora ds. bezpieczeństwa 	<p>zagrożenie;</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty profilaktyczne; - omawianie obserwowanych w szkole sytuacji konfliktowych; - szukanie rozwiązań pozbawionych przemocy, dochodzenie do najbezpieczniejszych form zachowania i reagowania; - codzienna działalność wychowawcza. 	
--	---	---	--

klasy II
Nauczanie bez porażek

Zadania do realizacji

- 1) Maksymalne wykorzystanie możliwości i potencjałów każdego ucznia.
- 2) Indywidualizowanie i urozmaicenie procesu nauczania.

Cel główny	Zadania	Sposoby i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
<p>1. Maksymalne wykorzystanie możliwości i potencjałów każdego ucznia, ograniczanie przeżywania porażki</p>	<p>- indywidualizowanie metod nauczania i wymagań wobec uczniów; - wykorzystywanie mocnych stron ucznia, - zapewnienie uczniom możliwości częstego odnoszenia sukcesów na forum klasy, szkoły, dzielnicy, itd.</p>	<p>- wyłonienie uczniów z trudnościami w przyswajaniu i odtwarzaniu wiedzy, kierowanie ich na zajęcia dodatkowe (wyrównawcze) - wyłonienie uczniów wybitnie zdolnych, zapewnienie im odpowiedniego toku nauki, zaproszenie do „Klubu Olimpijczyka”; - uwzględnianie różnic pomiędzy uczniami podczas prowadzenia obowiązkowych zajęć edukacyjnych, przydzielanie zadań o różnym stopniu trudności; - dzielenie pracy na etapy, cząstkowe rozliczanie; - nagradzanie za każdy wysiłek; - stosowanie urozmaiconych form pracy;</p>	<p>- nauczyciele; - pedagogzy wspomagający; - wychowawcy; - opiekunowie grup młodzieżowych.</p>

<p>2. Docieranie z treściami edukacyjnymi do każdego ucznia – indywidualizacja nauczania, umożliwianie odnoszenia sukcesów.</p>	<p>- zainteresowanie uczniów przekazywanymi treściami;</p> <p>- urozmaicenie procesu nauczania tak, aby każdy uczeń miał możliwość pracować zgodnie ze swoimi możliwościami i zainteresowaniami;</p> <p>- aktywizowanie uczniów na lekcjach;</p> <p>- nastawienie na wspieranie jednostek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z trudnościami w uczeniu się, • nieśmiałych, • wycofujących się, • o niskiej samoocenie, • źle znośzących niepowodzenia. 	<p>- wskazywanie na użyteczność i możliwość praktycznego zastosowania zdobywanej wiedzy;</p> <p>- korzystanie z różnych źródeł informacji – np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • książka – biblioteka, • film – videoteka, kino, • Internet, • teatr, • muzeum; <p>- stosowanie metod aktywnych;</p> <p>- rozwiązywanie problemów;</p> <p>- uczenie poprzez działanie;</p> <p>- rozwijanie myślenia krytycznego i logicznego;</p> <p>- praca w grupach;</p> <p>- praca samodzielna;</p> <p>- stwarzanie okazji do wypowiedzenia się;</p> <p>- stosowanie wzmocnień pozytywnych.</p>	<p>- nauczyciele;</p> <p>- wychowawcy;</p> <p>- pedagogzy wspomagający.</p>
---	---	---	---

klasy III

Bezpieczne dorastanie

Zadania do realizacji

- 1) Zapoznanie i oswojenie młodzieży z psychicznymi i fizycznymi zmianami rozwojowymi.
- 2) Kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.

Cel główny	Zadania	Sposoby i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
<p>1. Zapoznanie i oswojenie młodzieży z przebiegiem i specyfiką okresu dorastania.</p> <p>2. Kształtowanie właściwych postaw wobec zmian wewnętrznych wpływających na widzenie i przeżywanie świata.</p>	<p>- promowanie dojrzałej postawy wobec płciowości i seksualności;</p> <p>- ukazanie specyfiki rozwoju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • emocjonalnego, • społecznego, • intelektualnego; <p>- wspomaganie rozwoju tożsamości i dojrzałości osobowej.</p> <p>- wspomaganie w radzeniu sobie z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • huśtawką nastrojów, • depresją, • buntem, • niepokojem, • zaburzeniami odżywiania, • popędem płciowym, • problemem z samoakceptacją; 	<p>- realizowanie tematyki w ramach zajęć z „Wychowania do życia w rodzinie”;</p> <p>- tematyka godzin wychowawczych spowodowana własnymi obserwacjami uczniów oraz ich potrzebami;</p> <p>- współpraca z rodzicami – indywidualne i grupowe wsparcie w oddziaływaniach wychowawczych;</p> <p>- postawa życzliwości, wsparcia i zrozumienia dla rozterek uczniów.</p> <p>- dyskusje i wymiana poglądów;</p> <p>- indywidualne wsparcie psychologiczne;</p> <p>- nastawienie na wspólne rozwiązywanie problemów;</p> <p>- wskazywanie sposobów radzenia sobie z emocjami i nastrojami;</p>	<p>- nauczyciel do życia w rodzinie;</p> <p>- pedagodzy;</p> <p>- psycholog;</p> <p>- wychowawcy.</p> <p>- pedagodzy;</p> <p>- psycholog;</p> <p>- socjoterapeuta;</p> <p>- wychowawcy.</p>

<p>3. Kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń zewnętrznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wspomaganie w poszukiwaniu autorytetów i odpowiedzi na pytania; - zachęcanie do eksperymentowania z nowymi rolami społecznymi. - przekazanie informacji o funkcjonowaniu i zasadach działania sekt, mafii i innych grup nieformalnych; - pogłębianie wiedzy o mechanizmach uzależnienia, skutkach i przyczynach popadania w nałóg; 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywanie sytuacji wymagających wsparcia oraz osób i miejsc udzielających pomocy; - szanowanie i respektowanie poglądów młodych ludzi, poważne traktowanie ich opinii; - pozwalanie na nowe doświadczenia, wspólne wyciąganie wniosków; - zwiększanie samodzielności uczniów w podejmowaniu decyzji i wykonywaniu powierzonych zadań; - indywidualne wsparcie w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie; - omawianie roli rodziny w życiu człowieka. - problematyka godzin wychowawczych lub spotkania ze specjalistą; - omówienie czynników chroniących przed poddawaniem się wpływowi grup 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel - przygotowania do życia w rodzinie; - pedagog; - psycholog; - wychowawcy.
--	---	---	---

	<p>- formułowanie dojrzałej postawy wobec cielesności i seksualności.</p>	<p>nieformalnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - dyskusje, pogadanki; - filmy; - wyjaśnienie pojęć: norma seksualna i zaburzenie seksualne; - wyjaśnienie zagrożeń wynikających z wczesnej inicjacji seksualnej; - profilaktyka HIV/ AIDS; - kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych. 	
--	---	--	--